

3 Δεκεμβρίου, 1991

[ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, Διστής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΑΙΜΙΛΙΑ Γ. ΑΡΜΕΝΑΚΗ ΚΑΙ ΑΛΛΟΣ,

Αιτητές,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΔΙΑ ΤΟΥ
ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 1020/88).

5 *Αναγκαστική Απαλλοτρίωση — Επίτευξη σκοπού απαλλοτρίωσης —
Ο περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως Νόμος 1962 — (Ν. 15/62)
όπως τροποποιήθηκε — Άρθρο 15(2)(γ) — Επίτευξη του σκοπού
της απαλλοτρίωσης αλλά μεταγενέστερη εγκατάλειψη — Το ακίνη-
το πωλείται διά δημοσίου πλειστηριασμού.*

10 *Αναγκαστική Απαλλοτρίωση — Απόδοση επιδικασθείσας αποζημίω-
σης — Ο περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως Νόμος 1962 — (Ν.
15/62) όπως τροποποιήθηκε — Άρθρα 12(2) και 13 — Η αποδοχή
ή όχι από τον ιδιοκτήτη του απαλλοτριωθέντος κτήματος της επι-
δικασθείσας από το Δικαστήριο αποζημίωσης δεν εμποδίζει τη με-
ταβίβαση της ιδιοκτησίας στην απαλλοτριούσα αρχή και την εγ-
γραφή της στο όνομα της Δημοκρατίας.*

15 *Βάσει των προνοιών του άρθρου 15(2)(γ) του περί Αναγκαστι-
κής Απαλλοτριώσεως Νόμου (Ν. 15/62) όπως τροποποιήθηκε, οι
καθ' ων η αίτηση αποφάσισαν, επειδή το έργο για το οποίο είχε
απαλλοτριωθεί το επίδικο ακίνητο εγκαταλείφθηκε μεταγενέστερα,
να πωλήσουν το απαλλοτριωθέν ακίνητο με δημόσιο πλειστηρια-
σμό από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας.*

20 *Εναντίον της απόφασης αυτής καταχωρήθηκε η παρούσα προ-
σφυγή από τους αιτητές που ήταν οι αρχικοί ιδιοκτήτες. Σύμφωνα
με τους αιτητές ο σκοπός για τον οποίο είχε απαλλοτριωθεί το
ακίνητο ουδέποτε επετεύχθη και η ιδιοκτησία του ακινήτου ποτέ
δεν είχε περιέλθει στους καθ' ων η αίτηση και επομένως οι τελευ-
25 *ταίοι όφειλαν να είχαν ακολουθήσει τη διαδικασία του άρθρου 15
(1)(α) του Ν. 15/62 σύμφωνα με τις πρόνοιες του οποίου η απαλλο-
τριωθείσα ιδιοκτησία θα έπρεπε να προσφερθεί στους αρχικούς
της ιδιοκτήτες.**

Το Ανώτατο Δικαστήριο, απορρίπτοντας την προσφυγή, απο-
φάσισε ότι:

(1) Σύμφωνα με τις πρόνοιες των άρθρων 12(2) και 13 του Νόμου 15/62 η αποδοχή ή μη από τον ιδιοκτήτη του απαλλοτριωθέντος κτήματος της επιδικασθείσας από το Δικαστήριο αποζημίωσης, δεν εμποδίζει τη μεταβίβαση της ιδιοκτησίας στην απαλλοτριούσα αρχή και την εγγραφή της στο όνομα της Δημοκρατίας.

5

(2) Στις περιπτώσεις εκείνες όπου ο σκοπός για τον οποίο έγινε η απαλλοτρίωση επιτεύχθηκε αλλά αργότερα η απαλλοτριωθείσα περιουσία κρίθηκε σαν μη αναγκαία για την επίτευξη του σκοπού αυτού, εφαρμογή έχουν οι πρόνοιες του άρθρου 15(2)(γ) του Ν. 15/62 οι οποίες προβλέπουν ότι η απαλλοτριούσα αρχή πωλεί την περιουσία αυτή με δημόσιο πλειστηριασμό.

10

Οι αιτητές που έχουν το βάρος της αποδείξεως, απέτυχαν να αποδείξουν ότι σκοπός της απαλλοτρίωσης δεν επιτεύχθη ή ότι εγκαταλείφθηκε εντός τριών ετών από την ημερομηνία καθ' ην η ιδιοκτησία περιήλθε στην απαλλοτριούσα αρχή. Οι ίδιοι παραδέχτηκαν πως ο σκοπός επιτεύχθη και πολύ αργότερα εγκαταλείφθηκε.

15

Προσφυγή απορρίπτεται με έξοδα.

Προσφυγή.

Προσφυγή εναντίον της απόφασης των καθ' ων η αίτηση με την οποία αποφάσισαν να μην επιστρέψουν στους αιτητές το τεμ. 247 (μέρος) Φ/Σχ. 42/22 στην Αγία Νάπα, το οποίο είχε απαλλοτριωθεί, αλλά να το πωλήσουν με δημόσιο πλειστηριασμό.

20

Α. Βασιλείου για Τ. Οικονόμου, για τους αιτητές.

25

Γ. Κυριακίδου (κα), Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τους καθ' ων η αίτηση.

Cur. adv. vult.

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, Δ. ανάγνωσε την ακόλουθη απόφαση. Με την παρούσα προσφυγή οι αιτητές ζητούν δήλωση του Δικαστηρίου ότι η απόφαση των καθ' ων η αίτηση αρ. 30.586 ημερομηνίας 1/9/88, η οποία κοινοποιήθηκε σ' αυτούς με επιστολή ημερομηνίας 15/10/88 και με την οποία οι καθ' ων η αίτηση αποφάσισαν να μην επιστρέ-

30

5 ψουν στους αιτητές το τεμάχιο 247 (μέρος) Φ/Σχ. 42/22 στην Αγία Νάπα, το οποίο είχε απαλλοτριωθεί, αλλά να το πωλήσουν με δημόσιο πλειστηριασμό, είναι άκυρη, παράνομη και στερημένη οποιουδήποτε έννομου αποτελέσματος.

10 Το 1964, δυνάμει Διοικητικών Πράξεων με αρ. 88 και 232, που δημοσιεύτηκαν στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας της 8/5/64 και 9/7/64, σύμφωνα με τις αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 3638 ημερομηνίας 13/2/64 και 3912 ημερομηνίας 21/6/64, μέρος του τεμαχίου 247 του Φ/Σχ. 42/14 και 22, έκτασης 1 προσταθίου και 3400 τ. ποδιών των αιτητών απαλλοτριώθηκε. (Παραρτήματα Γ και Δ στη γραπτή αγόρευση της Δημοκρατίας). Ο αριθμός του τεμαχίου 247 έχει έκτοτε αλλάξει και φέρει τώρα τον αριθμό 345, όπως φαίνεται στο επισυνυμμένο στην ένσταση Κυβερνητικό Χωρομετρικό Σχέδιο.

20 Οι σκοποί δημόσιας ωφέλειας για τους οποίους κρίθηκε αναγκαία η απαλλοτρίωση του πιο πάνω τεμαχίου, περιγράφηκαν λεπτομερώς στη σχετική Γνωστοποίηση (Παράρτημα Γ) και ήταν "η συντήρησης ή ανάπτυξης, ή αμφότερα του ύδατος, ή διανομή του ύδατος και η καλύτερη χρησιμοποίησις της ιδιοκτησίας δια δημοσίαν ωφέλειαν ή οιονδήποτε των ειρημένων σκοπών" και η ιδιοκτησία έπρεπε να απαλλοτριωθεί "για την κατασκευήν και διατήρησιν αρδευτικών έργων και/ή την διανομήν ύδατος

25 εις το χωρίον Αγία Νάπα εν τη Επαρχία Αμμοχώστου."

Η καταβλητέα αποζημίωση για την απαλλοτρίωση καθορίστηκε από το Δικαστήριο για το λόγο ότι δεν ήταν δυνατή η επίτευξη συμφωνίας.

30 Ακολούθως το απαλλοτριωθέν μέρος του κτήματος ενεγράφη επ' ονόματι της Κυπριακής Δημοκρατίας, στις 17/11/66, με αρ. εγγραφής 2619.

35 Στην απαλλοτριωθείσα γη κατασκευάστηκε μικρό φράγμα το οποίο αφού λειτούργησε για αρκετά χρόνια, εγκαταλείφθηκε.

Στη συνεδρίασή του με ημερομηνία 1/9/88 (Παράρτημα Β στην ένσταση), το Υπουργικό Συμβούλιο αφού ενημερώθηκε για σχετική γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα αναφορικά με το θέμα, αποφάσισε να εγκρίνει την πώληση με δημόσιο πλειστηριασμό από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, της επίδικης ιδιωτικής ακίνητης ιδιοκτησίας των αιτητών, σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 15(2)(γ) των περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως Νόμων του 1962-1988 και του άρθρου 18 του περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμησις) Νόμου, Κεφ. 224, για το λόγο ότι η ιδιοκτησία αυτή απαλλοτριώθηκε το 1964 αλλά το έργο για το οποίο έγινε η απαλλοτρίωση εγκαταλείφθηκε μεταγενέστερα.

Ο Έπαρχος Αμμοχώστου με επιστολή του ημερομηνίας 15/10/88 (Τεκμήριο Α στην αίτηση), ενημέρωσε τους αιτητές σχετικά με την πιο πάνω απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου. Το κείμενο της επιστολής αυτής διελάμβανε τα ακόλουθα:

"Επιθυμώ να αναφερθώ στο θέμα της διάθεσης του τεμαχίου με αρ. 247 (τώρα Αρ. 345) του Χωρομετρικού Σχεδίου 42/22 της Αγίας Νάπας που είχε απαλλοτριωθεί για αρδευτικούς σκοπούς και δε χρησιμοποιήθηκε για το σκοπό που απαλλοτριώθηκε, και να σας πληροφορήσω ότι το Υπουργικό Συμβούλιο, με την απόφαση του Αριθμό 30.586 και ημερομηνία 1.9.1988, ενέκρινε την πώληση του πιο πάνω τεμαχίου με δημόσιο πλειστηριασμό από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας. Η πώληση θα γίνει σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 15(2)(γ) των περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως Νόμων του 1962 έως 1988 και του άρθρου 18 του περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμησις) Νόμου Κεφ. 224."

Την πιο πάνω απόφαση των καθ' ων η αίτηση προσέβαλαν οι αιτητές με την παρούσα προσφυγή, ισχυριζόμενοι ότι αυτή ήταν αντίθετη με τις διατάξεις 23.5 του Συντάγματος και αντίθετη προς τις διατάξεις των άρθρων 7 και 15(1)(α) του Περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως

Νόμου 15/62, όπως τροποποιήθηκε.

5 Ο δικηγόρος των αιτητών στη γραπτή του αγόρευση πρόβαλε τον ισχυρισμό ότι η απαλλοτριωθείσα έκταση ουδέποτε ενεγράφη επ' ονόματι της Κυπριακής Δημοκρατίας και ότι ο σκοπός της απαλλοτρίωσης ουδέποτε επετεύχθη για το λόγο ότι οι καθ' ων η αίτηση αντί να χρησιμοποιήσουν την απαλλοτριωθείσα γη για την εξυπηρέτηση των αναγκών της Επισταθμίας Αμμοχώστου, κατασκεύασαν φράγμα νερού πράγμα που ήταν εκτός των σκοπών για 10 τους οποίους έγινε η απαλλοτρίωση.

15 Περαιτέρω, ο δικηγόρος των αιτητών εισηγήθηκε πως εφόσον ούτε η ιδιοκτησία περιήλθε στους καθ' ων η αίτηση, ούτε ο σκοπός της απαλλοτρίωσης επετεύχθη, οι καθ' ων η αίτηση θα έπρεπε να είχαν ακολουθήσει τη διαδικασία του άρθρου 15(1)(α) του Ν. 15/62 προσφέροντας την απαλλοτριωθείσα ιδιοκτησία στους αρχικούς της ιδιοκτήτες, που ήταν οι αιτητές.

20 Οι σκοποί δημόσιας ωφέλειας για τους οποίους απαλλοτριώθηκε η επίδικη γη, φαίνονται καθαρά στη σχετική Γνωστοποίηση (Παράρτημα Γ στη γραπτή αγόρευση της Δημοκρατίας).

25 Η κατασκευή μικρού φράγματος στο απαλλοτριωθέν κτήμα των αιτητών στην Αγία Νάπα για τη συλλογή νερού ενέπιπτε απόλυτα, κατά την κρίση μου, στους σκοπούς της γενομένης απαλλοτρίωσης και ο ισχυρισμός των αιτητών ότι έγινε χρήση της γης για σκοπούς άλλους από τους σκοπούς της απαλλοτρίωσης, απορρίπτεται σαν αστήριχτος και παντελώς αβάσιμος.

30 Η αρχική ιδιοκτήτρια του απαλλοτριωθέντος κτήματος δεν αποδέχτηκε την προσφερόμενη αποζημίωση από την απαλλοτριούσα Αρχή και για το λόγο αυτό υποβλήθηκε η με αριθμό 25/1965 αίτηση στο Επαρχιακό Δικαστήριο Αμμοχώστου προς καθορισμό της καταβλητέας αποζημίωσης.

Είναι ο ισχυρισμός των αιτητών ότι αυτοί ουδέποτε εισέπραξαν οποιοδήποτε ποσό σαν αποζημίωση και δεν γνωρίζουν το αποτέλεσμα της αίτησης 25/1965 του Επαρχιακού Δικαστηρίου Αμμοχώστου.

Σύμφωνα με το άρθρο 12(2) του Ν. 15/62,

5

"Εάν οιοσδήποτε των ενδιαφερομένων αρνηθή να εισπράξει την εις αυτόν καταβλητέαν αποζημίωσιν ή εάν δεν είναι δυνατή η καταβολή της αποζημιώσεως λόγω ανικανότητας ή απουσίας αυτού εκ της νήσου Κύπρου, η απαλλοτριούσα αρχή δύναται, συμφώνως ταις οδηγίαις ας ήθελεν εκδώση το δικαστήριο, να καταθέση το ποσόν της τοιαύτης αποζημιώσεως παρά τω Γενικώ Λογιστή της Δημοκρατίας."

10

Σύμφωνα δε με το άρθρο 13 του πιο πάνω Νόμου,

"Αμα τη καταβολή ή τη καταθέσει παρά τω Γενικώ Λογιστή του συμφωνηθέντος ή επιδικασθέντος, ως καταβλητέα αποζημίωσις δι' αναγκαστικήν απαλλοτριώσιν, ποσού, η τοιαύτη ιδιοκτησία περιέρχεται εις την απαλλοτριούσαν αρχήν ελευθέρα παντός εμπραγμάτου βάρους."

15

20

Είναι φανερόν από τις πρόνοιες των πιο πάνω άρθρων του Νόμου πως η αποδοχή ή μη από τον ιδιοκτήτη του απαλλοτριωθέντος κτήματος της επιδικασθείσας από το Δικαστήριο αποζημίωσης, δεν εμποδίζει τη μεταβίβαση της ιδιοκτησίας στην απαλλοτριούσα αρχή και την εγγραφή της στο όνομα της Δημοκρατίας.

25

Οι αιτητές δεν αμφισβήτησαν το γεγονός ότι το φράγμα κατασκευάστηκε και αργότερα εγκαταλείφθηκε.

Στις περιπτώσεις εκείνες όπου ο σκοπός για τον οποίο έγινε η απαλλοτρίωση επιτεύχθηκε αλλά αργότερα η απαλλοτριωθείσα περιουσία κρίθηκε σαν μη αναγκαία για την επίτευξη του σκοπού αυτού, εφαρμογή έχουν οι πρόνοιες του άρθρου 15(2)(γ) του Ν. 15/62, οι οποίες προβλέπουν

30

τα ακόλουθα:

5 "εάν απαλλοτριωθείσα δυνάμει του παρόντος Νόμου ακίνητος ιδιοκτησία κριθή υπό της απαλλοτριούσης αρχής καθ' οιονδήποτε χρόνον μετά την επίτευξιν του σκοπού δι' ον εγένετο η απαλλοτρίωσις, εν όλω ή εν μέρει ως μη ούσα πλέον αναγκαία δια τον τοιούτον σκοπόν.

10 η απαλλοτριούσα αρχή πωλεί, τηρουμένων των διατάξεων των θεσπισθέντων δυνάμει του παρόντος Νόμου κανονισμών, την τοιαύτην περιουσία δια δημοσίου πλειστηριασμού."

15 Οι αιτητές οι οποίοι έχουν το βάρος αποδείξεως, απέτυχαν να αποδείξουν ότι ο σκοπός της απαλλοτρίωσης δεν επετεύχθη ή ότι εγκαταλείφθηκε εντός τριών ετών από την ημερομηνία καθ' ην η ιδιοκτησία περιήλθε στην απαλλοτριούσα αρχή. Οι ίδιοι παραδέχτηκαν πως ο σκοπός επετεύχθη και πολύ αργότερα εγκαταλείφθηκε.

Οι αιτητές δεν προσήγαγαν οποιαδήποτε άλλη μαρτυρία προς υποστήριξη των όσων άλλων ισχυρίστηκαν.

20 Η απόφαση της διοίκησης λήφθηκε ορθά και ήταν απόλυτα σύμφωνη με τις πρόνοιες του περί Απαλλοτριώσεως Νόμου και εύλογα εφικτή υπό τις περιστάσεις.

Η επίδικη απόφαση επικυρώνεται.

Η προσφυγή απορρίπτεται με έξοδα.

Προσφυγή απορρίπτεται με έξοδα.